

بسمه تعالی
به نام خداوند دانای راز

بررسی متن درس ۱۱ (عهد و پیمان) پایه هفتم

سخنی با دانش آموزان گرامی و والدین ارجمند

سلامی چو بوی خوش آشنایی! درود بر اهالی دیار مفرغ و آبشار و بلوط (استان لرستان)، به‌ویژه دانش‌آموزان سال اول متوسطه اول، همان‌طور که می‌دانید برای پیشگیری از گسترش و شیوع «کرونا» مدارس تعطیل است. این روزگار نیز خواهد گذشت؛

دور گردن گر دو روزی بر مراد ما نرفت
دائماً یکسان نماند حال دوران غم مخور
با این حال، نیک می‌دانیم که آموزش و فرایند یاددهی-یادگیری هیچ‌گاه تعطیل نخواهد شد؛ بنابراین از دانش‌آموزان سخت‌کوش و باهوش انتظار می‌رود در این شرایط، بیش از گذشته پویا باشند و درس‌هایشان را با کمک بزرگترهایشان مطالعه و مرور کنند.

شیوه خواندن و یادگیری درس‌های فارسی:

۱- برای خواندن درس‌های فارسی، لازم است شخصی که توانایی خواندن متن را به صورت روان، درست و با لحن و آهنگ مناسب داراست، یک بار متن درس را از آغاز تا پایان، بی هیچ توقف و توضیح و ایستگاهی بخواند. دانش‌آموز باید تلاش کند خود بتواند این کار را انجام دهد؛ اگر به هر دلیل نتوانست متن را به درستی بخواند، دیگران این کار را برای او انجام دهند.

*بهبتر است کتاب گويا و فايل صوتي درس‌های فارسی را از وبگاه www.roshd.ir بارگیری کنید تا با نحوه خواندن درست درسها با لحن و آهنگ مناسب آشنا شوید.

۲- پس از خواندن تمام سطرها و عبارتهای درس، دانش‌آموزان خلاصه درس را برای خود یا بزرگترها تعریف کنند و درباره مطالب بیندیشند و بگویند که از درسی که خوانده‌اند، چه نتیجه‌ای گرفته‌اند.

۳- دانش‌آموزان عزیز در ادامه به ابتدای درس برگردید. بند نخست (و اگر شعر بود، بیت اول) را بخوانید و معنای واژه‌های مهم را با کمک واژه‌نامه (درج شده در انتهای کتاب درسی) بیابید. دانش‌های زبانی و ادبی (آرایه‌های ادبی و دستور زبان) را که فراگرفته‌اید، در عبارات بند یا بیت اول بجوئید و اگر در واژه‌ها و جملات، آنها را یافتید، مشخص کنید.

۴. بقیه درس را بند به بند (بیت به بیت) بخوانید و برای هر بند یا بیت مانند بند و بیت اول عمل کنید.

۵. خودارزیابی‌ها، دانش زبانی یا ادبی، گفت‌وگوها را بخوانید و به آنها پاسخ شفاهی بدهید.

۶. پاسخ فعالیت‌های نوشتاری را بنویسید.

۷. در هنگام خواندن بخش‌های مختلف درس (متن، خودارزیابی، دانش زبانی یا ادبی، مهارت‌های نوشتاری و...) مواردی را که برایتان ابهام دارد یا فراتر از توان شماست، یادداشت کنید و با کمک بزرگ‌ترها، اینترنت و... به دنبال رفع ابهام باشید.

عنوان درس: عهد و پیمان (درس ۱۱ فارسی هفتم)

موضوع: سرگذشت و خاطرات انسانهای بزرگ و فداکار و آشنایی با ویژگی‌های آنان

زبان نوشته: ساده و روان

قالب: خاطره

متواضع: فروتن، کسی که در رفتارش تکبر و غرور نباشد. / صمیمی: خالص، یک‌رنگ، همدل / عهد: پیمان / جدی: کوشا، کسی که به کارهای خود اهمیت می‌دهد
رشته دوستی را قطع نمی‌کرد: کنایه از ادامه دادن دوستی. دوستی به رشته (بند، نخ) تشبیه شده است.
دانش آموختگی: فارغ التحصیلی، اشاره به دریافت مدرک دانشگاهی و به پایان رسانده دوره تحصیلی / حد: اندازه / پای‌بند: آن که خود را موظف به انجام امری می‌داند، مقید
آغاز، آخر: متضاد هستند. / عهد و پیمان: مترادف / غیبت: غایب بودن، حاضر نبودن / قول: پیمان، عهد
موظف: دارای وظیفه، آن که وظیفه دارد کاری را انجام دهد.
صلاح: درستی، خیر / توصیه: سفارش
عبارت «من به شما دروغ نمی‌گویم...» با بیت زیر نزدیکی معنایی دارد:
من چو با تو راستم تو راست باش
تا نباشد در میان حرف دروغ

عشق به مردم

رئیس جمهور وقت: رئیس جمهور آن زمان / مطهر: پاک / صحن: میدان، حیاط / اتومبیل: خودرو، ماشین / موج جمعیت: جمعیت بسیار زیاد / وضع: حالت، وضعیت

رفتار بهشتی

معین: تعیین شده، مشخص، مقرر / به هم ریخته: آشفته و بی‌نظم / جلسه: نشست، محل نشست / عوض نمی‌شد: تغییر نمی‌کرد / خصلت: ویژگی

گرمای محبت

امان: ایمن، آسوده / در امان بودن: در آرامش و در پناه بودن / تحمل: صبر و بردباری / عیب: ایراد، اشکال / عابر: رهگذر / انگار: گویی، مثل اینکه
دست‌هایم از سرما خشک نمی‌شود: دست‌های من به خاطر سرمای بسیار بی‌حس و حرکت نمی‌شود
کنجکاوی: علاقه مندی نسبت به پیگیری موضوعی
عابران: رهگذران

برق خوشحالی: خوشحالی به برق تشبیه شده است، یعنی پرتو و نور شادمانی

فعالیت:

۱. متن درس را به صورت نمایش و ایفای نقش برای اعضای خانواده اجرا کنید.
۲. سرگذشت یکی از شخصیت‌های نامدار و سرشناس شهر یا روستای خود را به صورت کوتاه و خلاصه بنویسید.

دلت شاد بادا تنت بی‌گزند

به کام تو گردد سپهر بلند

دکتر احمد کنجوری

۱۰ اسفند ۱۳۹۸